

MINISTERUL MEDIULUI

**AGENȚIA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE A ACTIVITĂȚILOR
NUCLEARE ȘI RADIOLOGICE**

APROB

Director adjunct, IONEL BĂLAN

2023

**RAPORT
PRIVIND ACTIVITATEA AGENȚIEI NAȚIONALE DE
REGLEMENTARE A ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE ȘI
RADIOLOGICE
ÎN ANUL 2022**

CHIȘINĂU – 2023

Conform Planului de activitate al ANRANR pentru a. 2022 de către Ministrul mediului, au fost stabilite 4 obiective de bază:

Obiectivul nr. 1. Asigurarea unui cadru normativ adecvat în domeniul reglementării activităților nucleare și radiologice;

Obiectivul nr.2. Asigurarea protecției și securității personalului, populației și mediului ambiant de la impactul negativ al radiațiilor ionizante;

Obiectivul nr.3. Consolidarea capacităților de reglementare a activităților nucleare și radiologice prin evidența strictă a surselor de radiație ionizante;

Obiectivul nr.4. Asigurarea și monitorizarea condițiilor de îndeplinire a garanțiilor nucleare, a managementului în condiții de siguranță a deșeurilor radioactive, a angajamentelor internaționale.

Obiectivul nr. 1. ASIGURAREA UNUI CADRU NORMATIV ADECVAT ÎN DOMENIUL REGLEMENTĂRII ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE ȘI RADIOLOGICE

1. Coordonarea, avizarea și promovarea la Guvern a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la cerințele de bază în securitatea radiologică (Directiva Euratom 59/2013, GSR-Part3) - Proiectul de lege a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.572/2022 și prezentat Parlamentului spre examinare. Ca rezultat, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 289/2022 cu privire la cerințele de bază în securitatea radiologică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 383, art. 719). Implementarea noii legi va contribui atât la asigurarea securității radiologice, cât și la respectarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova întru ratificarea tratatelor internaționale multilaterale în domeniu.

2. Participarea la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 458/2015 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, structurii și efectivului-limită ale acesteia. Responsabili DAGSNR, SJP și SMAP, cu termen de realizare în trimestrul IV – acțiune în desfășurare, preluată de către Ministerul Mediului pentru definitivare și promovare în Guvern.

3. Inițierea procesului de modificare și completare a Hotărârii Guvernului nr. 1268/2016 privind securitatea fizică în activități nucleare și radiologice – concept elaborat și transmis către examinare în cadrul ANRANR.

Obiectivul nr. 2. ASIGURAREA PROTECȚIEI ȘI SECURITĂȚII PERSONALULUI, POPULAȚIEI ȘI MEDIULUI AMBIANT DE LA IMPACTUL NEGATIV AL RADIAȚIILOR IONIZANTE

ACTIVITĂȚI DE EVALUARE ȘI AUTORIZARE

Pe parcursul anului pe platforma E-Permits (SIGEAP), de către efectivul SEA au fost examinate on-line 350 notificări privind eliberarea Autorizațiilor radiologice parțiale (315), Autorizațiilor radiologice (19) și Certificatelor de securitate (16). Din 350 notificări examinate au fost aprobate 288 cereri și eliberate actele permise solicitate.

Pe parcursul anului 2022 au fost depuse 511 seturi de documente în mod electronic (e-mail) sau pe suport de hârtie pentru eliberarea actelor permise.

Majoritatea dosarelor depuse au fost evaluate, inclusiv, prin delegarea în teritoriu la obiectivele radiologice în scopul verificării condițiilor de asigurare a securității radiologice sau nucleare cu perfectarea actelor de evaluare și indicarea măsurilor concrete de înlăturare a neconformităților depistate.

În total au fost eliberate 128 Autorizații radiologice pentru diferite genuri de activitate și 239 Certificate de Securitate pentru instalații cu surse de radiație ionizantă.

Totodată, au fost reperfectate 24 Autorizații radiologice și 24 Certificate de Securitate, cauza fiind modificarea datelor din conținutul autorizației (schimbarea sediului, lărgirea domeniului de activitate, schimbarea persoanei responsabile de radioprotecție, etc.)

Rezultatele eliberării și structura Actelor permissive pentru a. 2022, comparativ cu a. 2021 și pe întreaga perioadă de activitate (2008 - 2022) este prezentată în Tabelul 1.

Tabelul 1

Tipul de acte permissive/anul		2021	2022	Total
AUTORIZAȚII RADIOLOGICE		101	128	1189+1
Autorizații radiologice parțiale	import/export	202	206	1708
	stocare, transportare	109	117	877
	proiectare, montare	80	83	605
	conservare	34	41	318
	dezafectare	2	0	2
	transfer	4	13	85
CERTIFICATE DE SECURITATE		246	239	2364
Eliberate acte permissive, total		778	827	7148+1
Reperfectate	Autorizații radiologice	24	24	153
	Certificat de Securitate	26	24	331
Acte permissive	refuzate	27	49	373
	suspendate/retrase	0	0	9
	renunțate sau considerate nevalabile	15	13	482
Primate cereri (dosare) pentru evaluare, total		544	511	5604

¹Unele din dosare conțineau cumulativ mai multe solicitări (autorizație radiologică, certificate de securitate pentru instalații - de aceea nr dosarelor evaluate este mai mic ca numărul autorizațiilor și certificatelor emise)

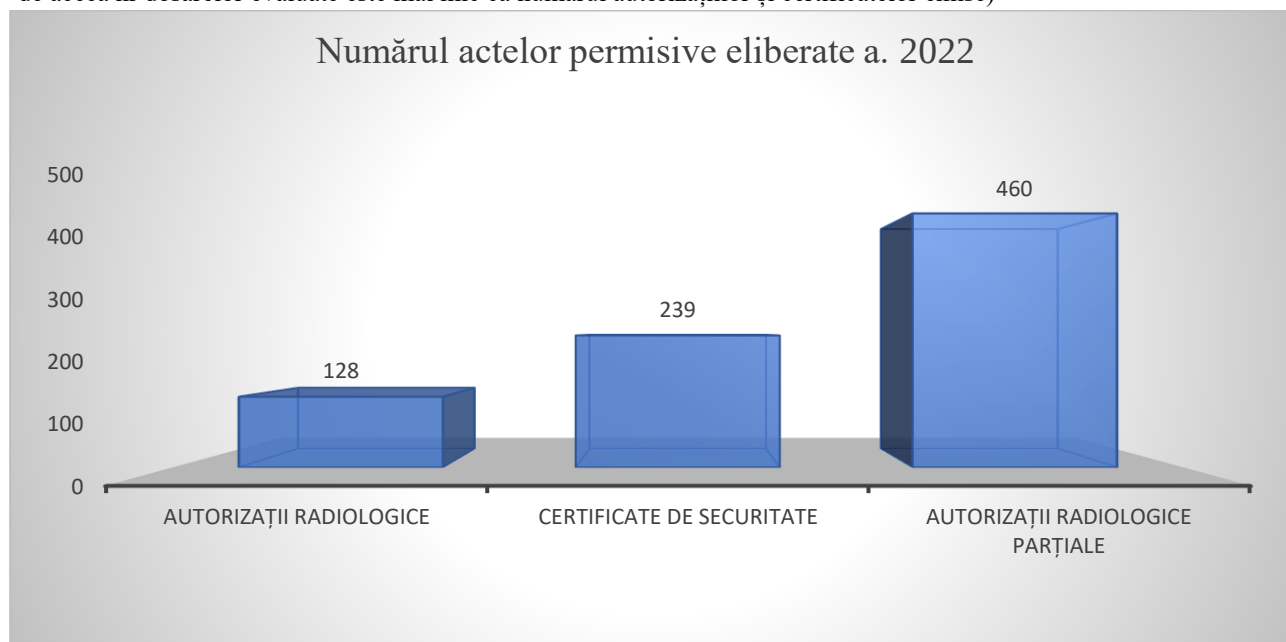

Fig.1 Numărul actelor permissive eliberate a. 2022

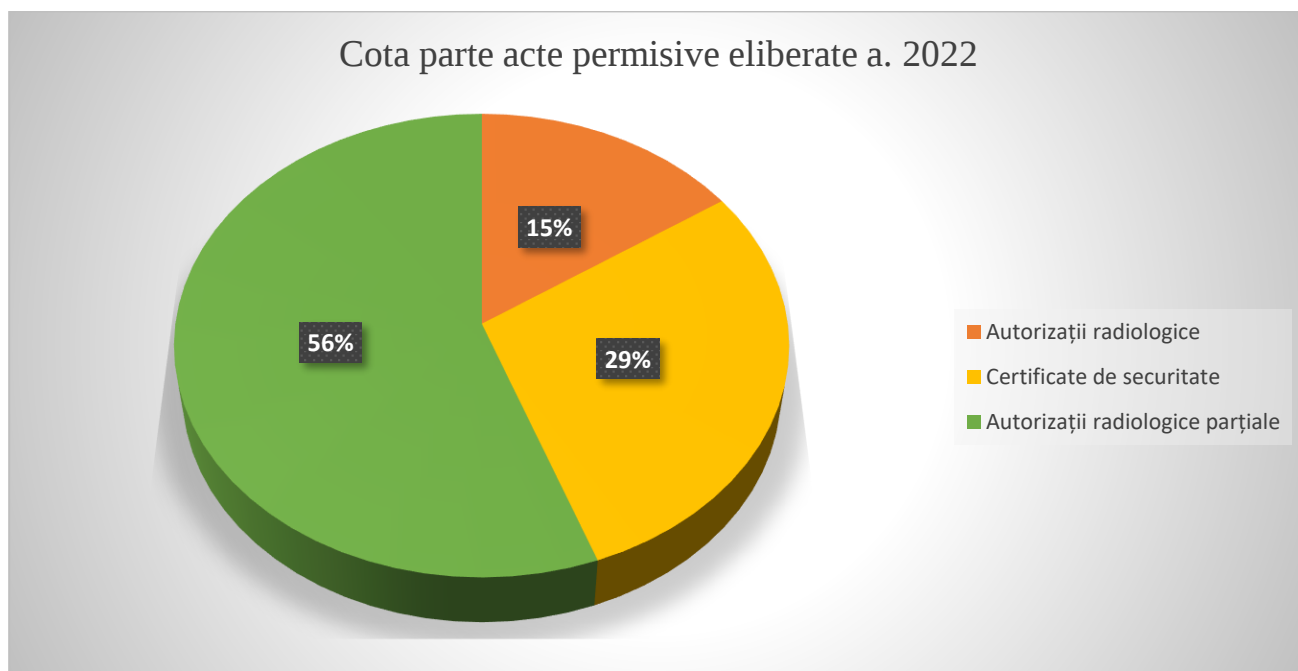

Fig. 2 Cota parte acte permissive eliberate a. 2022

Pe parcursul anului 2022, de către efectivul SEA au fost expediate către solicitanții actelor permissive 511 scrisori (exceptând cele diseminate în format electronic) privind informarea și consultarea referitor la procesul și rezultatul evaluărilor sau notificărilor. Au fost oferite circa 1800 de consultații agenților economici referitor la procedura de autorizare (Fig. 3).

Totodată, au fost sintetizate și amplasate pe pagina Web a Agenției Naționale lunar de către Șeful SEA, rapoartele privind lista deținătorilor Autorizațiilor radiologice, lista titularilor Certificatului de Securitate și alte informații relevante.

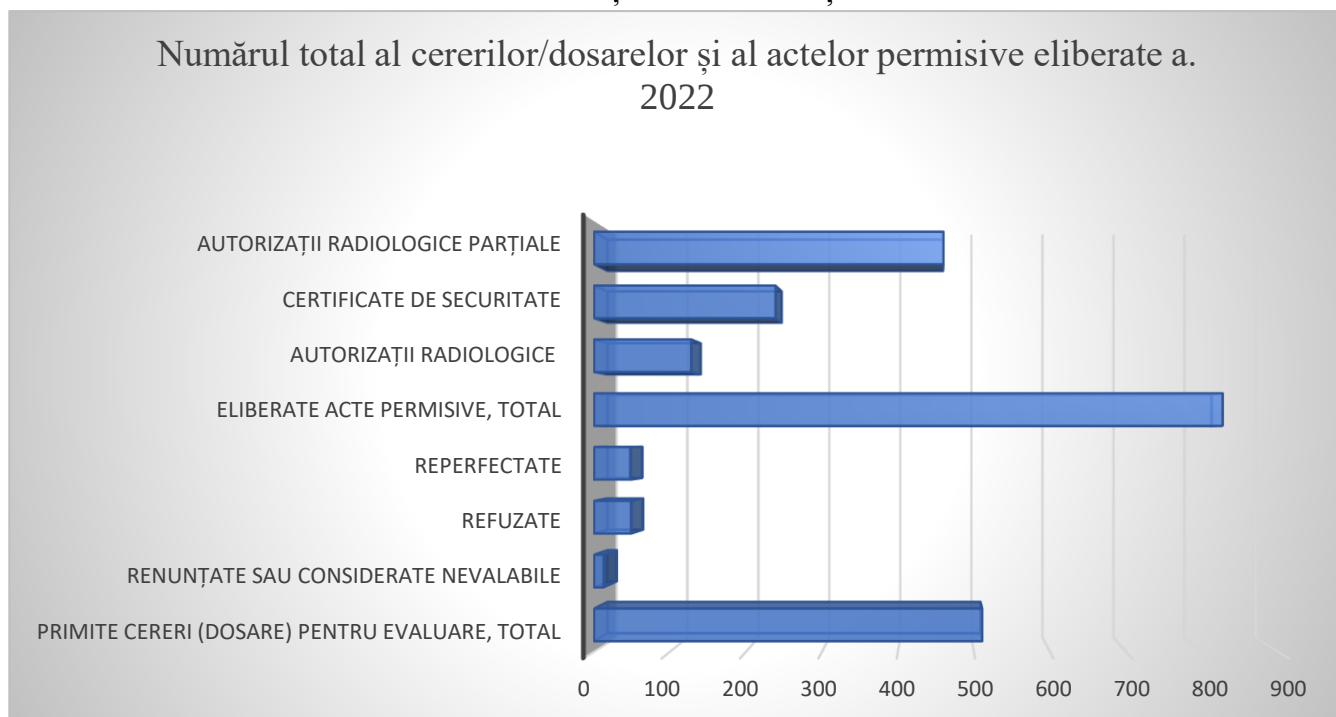

Fig. 3 Numărul total al cererilor/dosarelor și al actelor permissive eliberate a. 2022

Din 511 de dosare evaluate pentru eliberarea actelor permise - 188 de dosare au fost susținute cu delegarea în teritoriu în scopul evaluării obiectivelor radiologice în teren. În baza acestor evaluări au fost perfectate și prezentate solicitanților acte de evaluare cu indicarea recomandărilor și termenilor de înlăturare a neconformităților depistate. Din motivele nerespectării procedurii/condițiilor de autorizare (neînlăturarea neconformităților depistate în urma efectuării evaluării) 49 seturi de documente au fost respinse.

Din 188 de instituții evaluate în teren, 58 – sunt subordonate direct Ministerului Sănătății, 116 - sunt instituții medicale private și 14 – instituții de stat.

Pentru eliberarea Autorizațiilor radiologice parțiale au fost evaluate 460 solicitări, ca urmare au fost eliberate 460 avize parțiale, dintre care:

- Autorizații radiologice parțiale de export – 9;
- Autorizații radiologice parțiale de transportare – 117;
- Autorizații radiologice parțiale de proiectare – 1;
- Autorizații radiologice parțiale de montare – 82;
- Autorizații radiologice parțiale de conservare – 41;
- Autorizații radiologice parțiale de transfer – 13;
- Autorizații radiologice parțiale de dezafectare – 0;
- Autorizații radiologice parțiale de import – 197 din care:
 - pentru importul substanțelor radioactive pentru medicina nucleară – 115;
 - pentru importul instalațiilor roentgen utilizate în medicină, instalațiilor cu generatoare roentgen și generatoarelor roentgen - 78;
 - pentru importul surselor radioactive – 19, (Fig. 40).

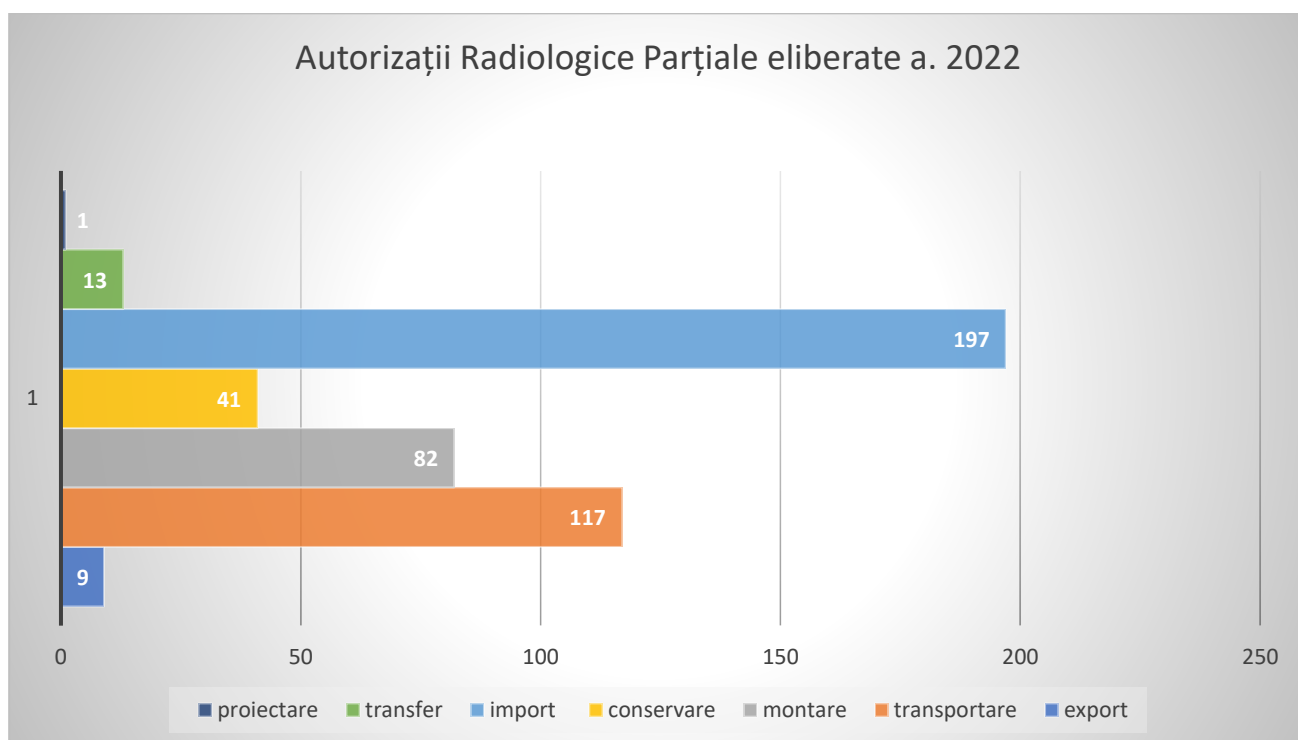

Fig. 4 Autorizații Radiologice Parțiale eliberate a. 2022

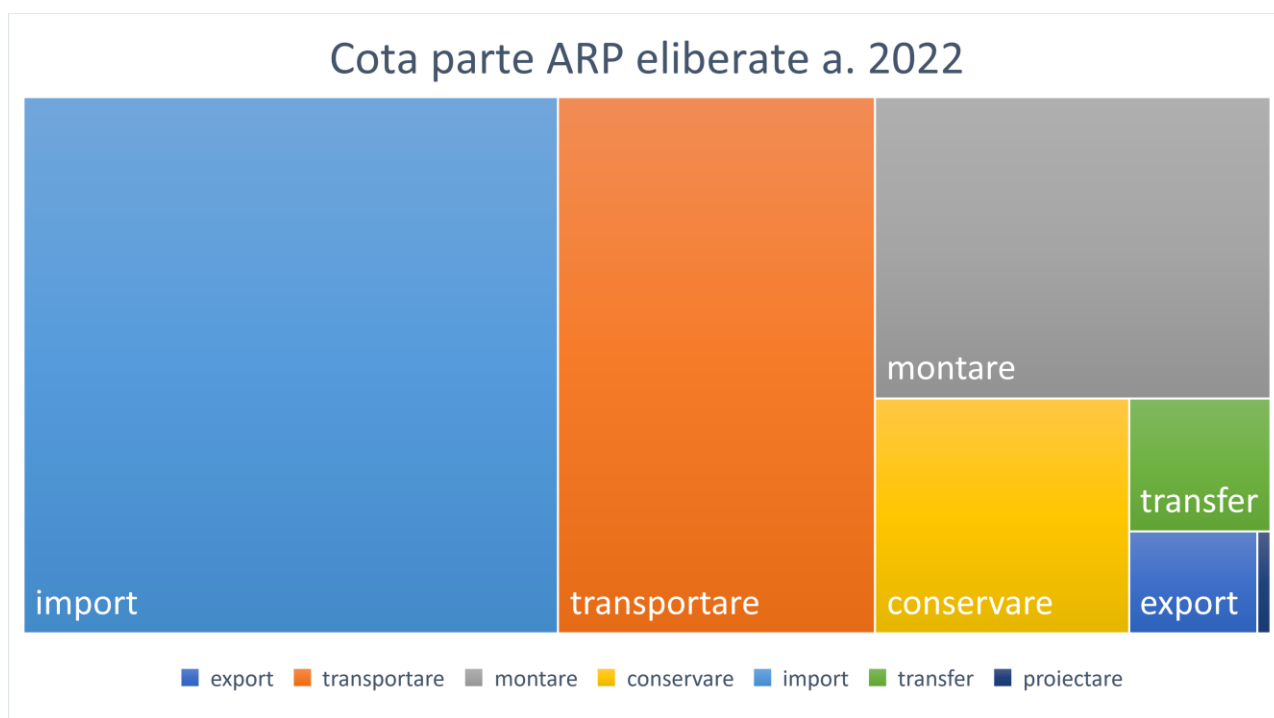

Fig. 5 Cota parte ARP eliberate în a. 2022

Din cauza decontării și casării instalațiilor cu surse de radiații ionizante (SRI), la solicitarea operatorului au fost retrase 13 Autorizații radiologice și Certificate de Securitate. În anul 2022 la 86 agenți economici a expirat termenul de valabilitate pentru Autorizații radiologice. Din aceste considerente, în adresa operatorilor cu acte permise autorizate se vor planifica de către Serviciul control și supraveghere de stat (SCSS) controale inopinate și planificate conform prevederilor legii.

Datele privind entitățile autorizate, actele permise eliberate, retrase, suspendate sau nevalabile sunt lunar actualizate pe pagina web www.anranr.gov.md.

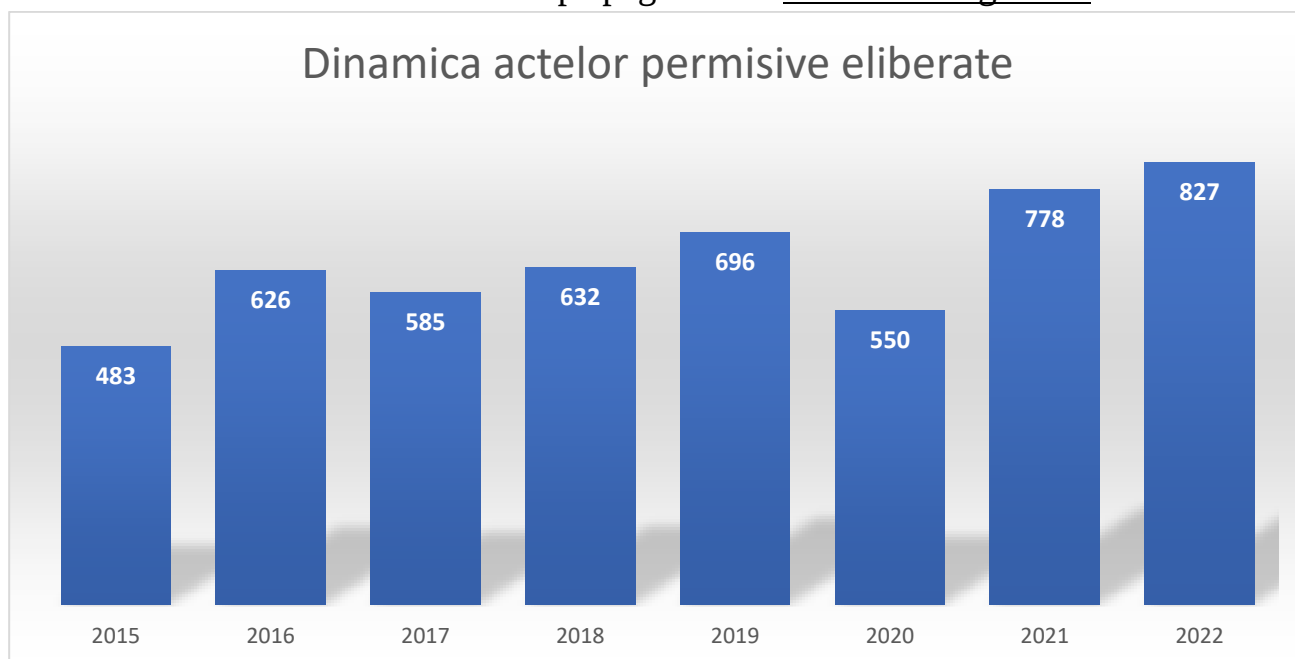

Fig. 6 Dinamica actelor permise eliberate

Suplimentar la aceasta, în procesul de autorizare, a fost evaluată existența planurilor de securitate fizică la obiectivele nucleare/radiologice, urmarea și revederea procedurilor corespunzătoare de amplasare, proiectare, construcție și exploatare a acestora în contextul respectării legislației din domeniu și convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Astfel, împreună cu reprezentanții SCSS și Inspectoratul de mediu și Agenția de Mediu au fost efectuate vizite inopinate la un obiectiv industrial-radiologic – Uzina Metalurgică Moldovenească din or. Râbnița, în cadrul căreia s-au eliberat prescripții privind lichidarea unor neconformități din domeniu.

Foto 1, 2, 3 Lucrul echipei ANRANR la Uzina Metalurgică Moldovenească

ACTIVITĂȚI DE CONTROL ȘI SUPRAVEGHEREA DE STAT

Conform planului de control și supraveghere de stat al activităților radiologice și nucleare al ANRANR aprobat de către conducătorul autorității pentru anul 2022 și implementat de către Secția control și supraveghere de stat din cadrul ANRANR, au fost planificate pentru control 50 obiective radiologice din cadrul persoanelor juridice private și 39 de obiective radiologice din cadrul instituțiilor de stat. Totodată, conform planului de acțiuni al ANRANR pentru anul 2022 a fost planificată efectuarea a 7 controale inopinate a activităților radiologice și nucleare la instituții private și de stat. Respectiv activitățile de control planificate au fost realizate în cuantumul de 100 %, iar controale inopinate au fost realizate 6 ceea ce constituie 85,7 % din cele propuse în planul de acțiuni al ANRANR din cauza lipsei sesizărilor din partea persoanelor fizice și juridice sau autorităților de stat. Un motiv secundar este insuficiența de personal în cadrul SCSS, unde din 4 funcții publice cu drept de efectuare a controlului de stat și 1 funcție tehnică, sunt ocupate la moment doar 2 funcții publice și funcția tehnică. Respectiv, deficitul de resurse umane în cadrul subdiviziunii creează impedimente în realizarea integrală a Planului de acțiuni al SCSS și efectuarea activităților de supraveghere de stat în vederea identificării situațiilor unde se impune autosesizarea ANRANR conform legislației în vigoare.

Astfel, pe parcursul anului 2022 au fost efectuate în total 95 de controale dintre care: 89 controale planificate și 6 controale inopinate. Respectiv, din totalul de controale efectuate în anul de activitate 2022, 41 de controale au fost efectuate asupra activității cu surse de radiații ionizante la instituții de stat, iar 54 controale la instituții private. Este necesar de a fi luat în cont faptul, că activitățile de control și supraveghere de stat,

inclusiv procesul de planificare ale controalelor de stat, au la bază criteriile de risc asociate fiecărui obiectiv radiologic în parte.

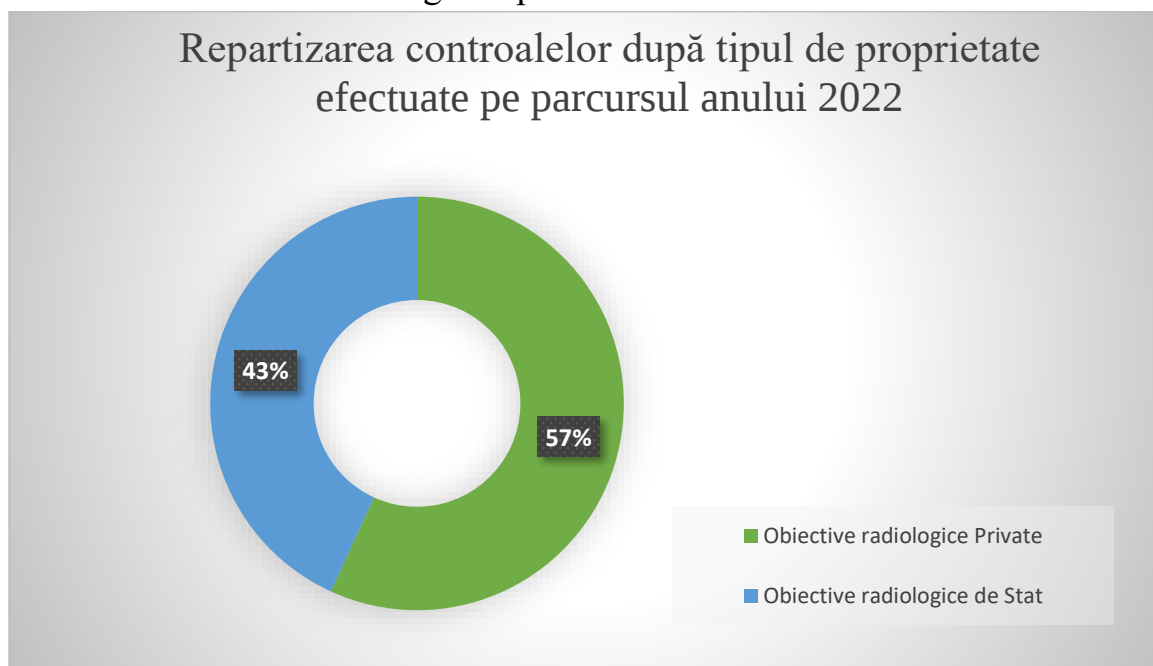

Fig. 7. Controalele efectuate pe parcursul anului 2022 (Obiective radiologice private/de stat).

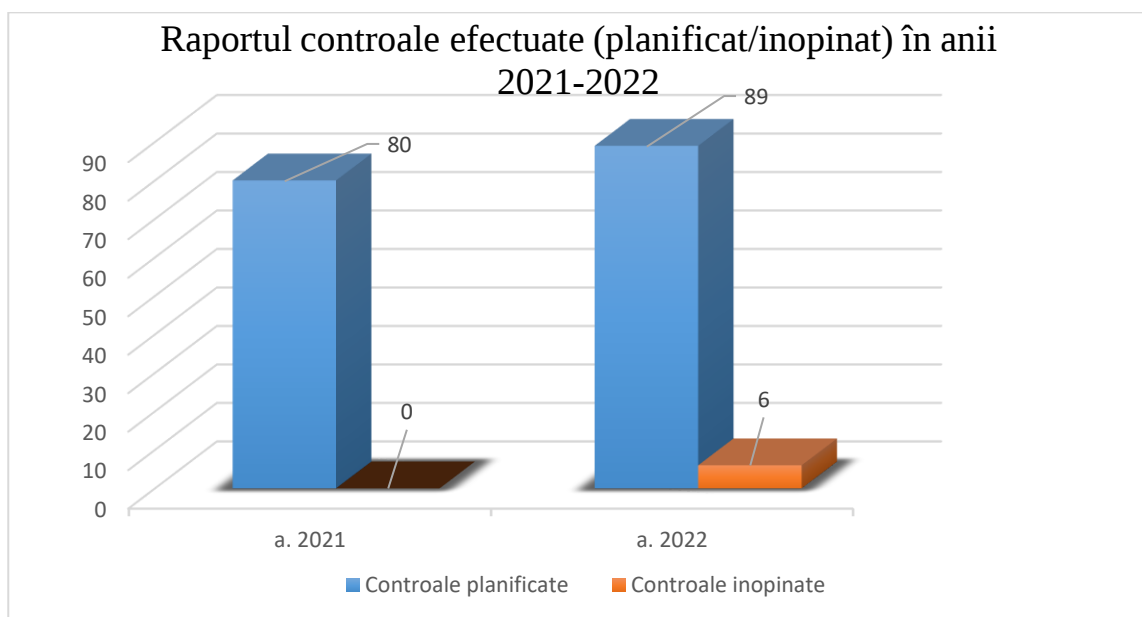

Fig. 8. Raportul între controalele efectuate pe parcursul anilor 2021-2022 (planificat/inopinat).

În urma controalelor efectuate au fost întocmite 94 procese-verbale de control. Emise 53 prescripții privind înlăturarea neconformităților depistate și 41 recomandări. Totodată, au fost constatate 15 încălcări ale legislației din domeniul desfășurării în siguranță a activităților nucleare și radiologice, care se încadrează în prevederile art. 155¹ din Codul Contravențional al Republicii Moldova, nr. 218/2008. Pe marginea acestor constatări au fost întocmite 15 procese verbale cu privire la contravenție și propuse spre aplicare contravenții administrative în valoare sumară de 2260 unități contravenționale. Materiale controlului de stat asupra activității radiologice și nucleare

obiectivelor/persoanelor inspectate, pe marginea cărora au fost constatate și inițiate procese contravenționale, au fost expediate în instanță de judecată (15 demersuri) pentru examinare și emitere a hotărârilor privind aplicarea contravențiilor administrative propuse. Din totalul demersurilor expediate în instanța de judecată până la data raportării au fost examinate 8 demersuri, dintre care 6 au fost admise și aplicate sancțiunile administrative, alte 7 demersuri sunt în procedură de examinare în instanța de judecată.

Analiza prescripțiilor emise pe parcursul perioadei de raportare arată că din totalul de 95 obiective/persoane supuse controlului de stat, la 53 (55,7%) obiective/persoane inspectate s-au depistat încălcări a prevederilor legislației în vigoare din domeniul dat. În figura nr. 3, este reprezentată grafic ponderea numărului de recomandări, prescripții emise și contravenții constatate, raportate la numărul total de controale efectuate pentru perioada anului 2022.

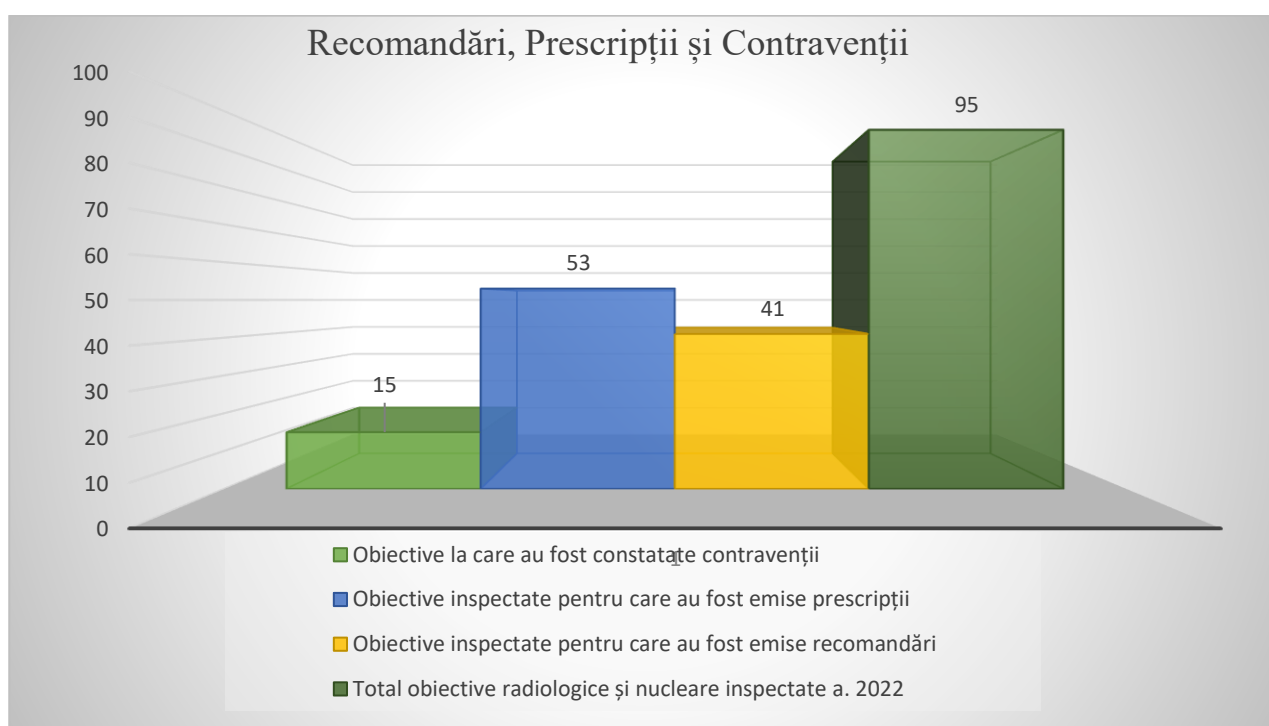

Fig. 9. Numărul de recomandări, prescripții emise și contravenții constatate, raportate la numărul total de controale

Dintre cele mai frecvente neconformități constatate care au un impact asupra procesului de reglementare a activităților nucleare și radiologice, radioprotecției personalului antrenat în activități radiologice, pacienților și populației cât și la optimizarea și reducerea dozei administrate pacienților (reducerea dozei *per capita*), necesită a fi menționate următoarele:

1. Desfășurarea activităților radiologice și nucleare în lipsa Autorizației Radiologice și/sau a Certificatului de Securitate pentru sursa radioactivă/instalația radiologică 7,6 %.
2. Lipsa și/sau necoresponderea cerințelor actelor normative a documentelor interne (Programul de asigurare a calității pentru practica de radiologie de diagnostic și radiologie intervențională, Instrucțiunea privind radioprotecția personalului, pacienților

și a populației, Instrucțiunea privind modul de acționare în caz de incident radiologic, Instrucțiunea de asigurare a radioprotecției în incintă neamenajată) – 16,2 %.

3. Neprezentarea ANRANR a datelor despre schimbarea statutului sursei radioactive/installației radiologice – 12,7 %.

4. Lipsa și/sau necompletarea fișelor tehnice ale instalațiilor roentgen – 8,5 %.

5. Neînregistrarea sau înregistrarea incorectă a dozelor primite de pacienți urmare a investigațiilor roentgen – 7,0 %.

6. Lipsa echipamentului de radioprotecție pentru pacienți și/sau însoțitori – 7,0 %.

7. Lipsa ordinului privind persoana responsabilă de radioprotecție (neactualizarea ordinului) – 6,3 %.

8. Lipsa și/sau necompletarea fișelor de evidență a dozelor individuale ale persoanelor expuse profesional – 4,9 %.

9. Neefectuarea testelor privind verificarea încadrării în parametri tehnici nominali pentru instalațiile roentgen – 3,5%.

10. Neatribuirea la categoria „A” a personalului supus unei expuneri la radiații ionizante la locul de muncă - 3,5%.

11. Neefectuarea inventarierii anuale a surselor de radiații ionizante și prezentarea datelor către ANRANR- 3,5%.

12. Altele - 9,3% .

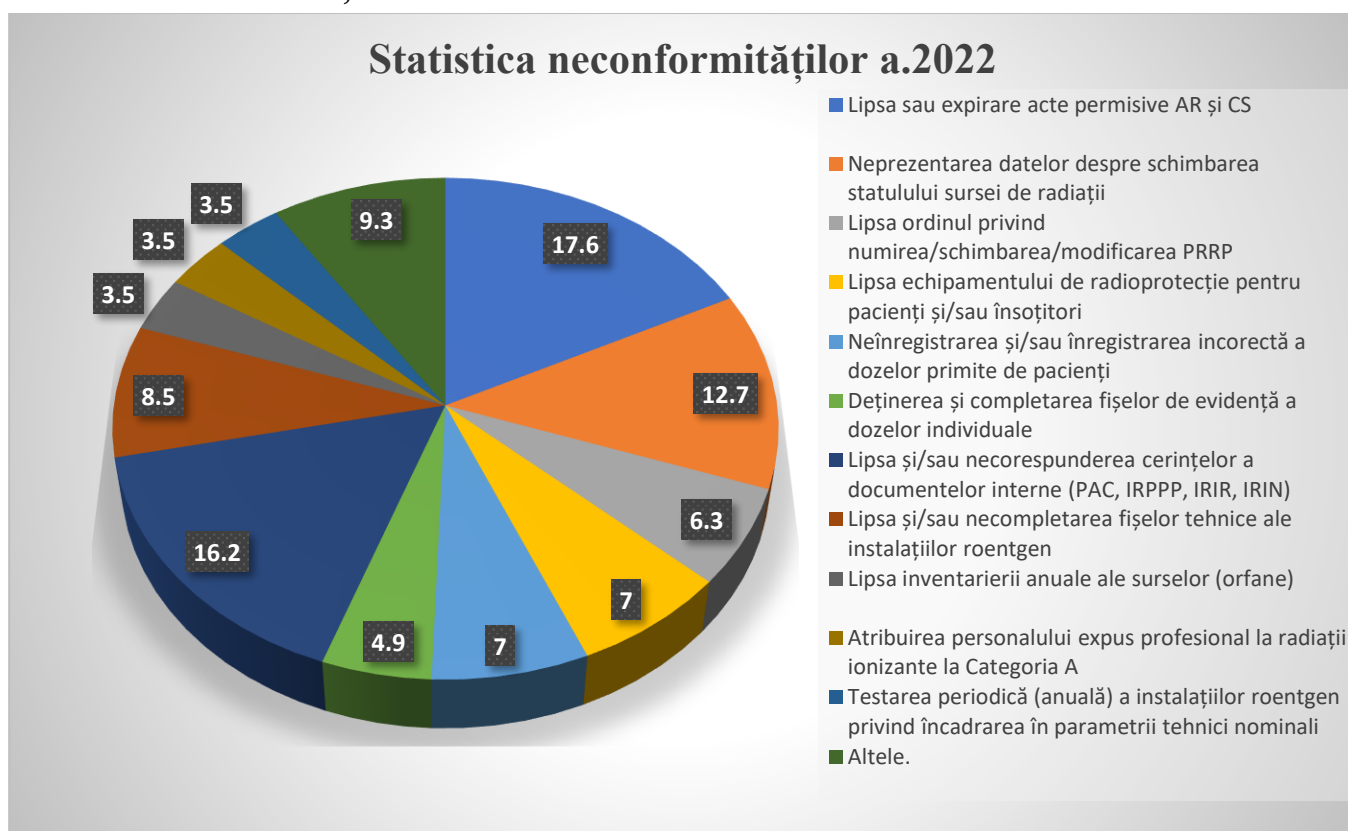

Fig. 10. Statistica neconformităților depistate și constatate

În procesul de monitorizare a prescripțiilor emise, pentru verificarea conformării la cerințele actelor legislative și normative din domeniul, asigurarea radioprotecției și securității radiologice și nuclear în activități cu surse de radiații ionizante, s-a stabilit că

în mare parte obiectivele radiologice au îndeplinit în termenii prescriși, măsurile propuse în procesele-verbale de control, prescripțiile și recomandările emise de către inspectorii ANRANR.

Paralel cu realizarea activităților de control de stat, de către colaboratorii Secției control și supraveghere de stat al ANRANR, în vederea verificării, confirmării, corectării și completării datelor prezentate de către persoanele fizice și juridice către ANRANR, au fost realizate activități de verificare a numerelor de inventar al surselor radioactive, utilajului asociat, generatoarelor de radiații și materialului nuclear aflat în gestiunea persoanelor supuse controlului de stat, și înregistrate în Registrul național al surselor de radiații ionizante (RNSRI). Astfel, au fost verificate și comparate datele din 5 acte privind inventarierea anuală a surselor de radiații ionizante prezentate de către persoanele autorizate controlate. Au fost verificate numerele de inventar a 127 surse radioactive, 231 utilaje asociate și generatoare de radiații, efectuate și prezentate la Serviciul registre din cadrul ANRANR 47 de poze foto pentru completarea RNSRI.

În scopul sporirii eficienței și transparenței activității SCSS, în procesul realizării activităților de control și supraveghere de stat a activităților radiologice și nucleare, s-a asigurat gestionarea a două sisteme informaționale integrate (SIA):

- Registrul de Stat al Controalelor (RSC) conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.464/2018, prin care sunt planificate și efectuate controalele la instituțiile private. În anul 2022, prin acest sistem de către SCSS al ANRANR au fost realizate 54 controale de stat (50 planificat, 4 inopinat).

- Sistemul Avansat Integrat de Reglementare (ARIS-Advanced Regulatory Information System) – modulul de Inspecție, unde sunt agregate toate datele privind obiectivele radiologice la care a fost efectuat control de stat. În anul de raportare în ARIS au fost încărcate datele despre rezultatele controalelor efectuate la 95 obiective radiologice și nucleare.

Obiectivul nr. 3 CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR DE REGLEMENTARE A ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE ȘI RADIOLOGICE PRIN EVIDENȚA STRICTĂ A SURSELOR DE RADIAȚIE IONIZANTE

REGISTRUL NAȚIONAL

Gestionarea Registrului Național de evidență a surselor de radiații ionizante, cu introducerea informațiilor despre surse deschise, închise, generatoare, utilaje asociate, materiale nucleare, obiective radiologice. Asigurarea copiilor electronice ale Registrului. Registrul Național de evidență a surselor de radiații ionizante a fost gestionat și actualizat. Pe parcursul perioadei de raportare în Registru au fost introduce:

utilaje asociate	93
Generatoare de radiații	99
surse radioactive	64
obiective radiologice sau nucleare	46

Permanent se fac și se păstrează copiile în format electronic a informației din Registru.

Conform planului de activitate, de către experții din cadrul DAGSNR și SCSS a ANRANR au fost depistate și inițiate proceduri de transmitere pentru stocare 118 instalații cu surse radioactive care conțin Pu-239, Th-232, Uraniu și Ra-226 și care, până la moment, nu au fost înregistrate și se atribuie la surse sau materiale radioactive orfane.

Foto 4,5,6 Surse radioactive orfane depistate la diferite instituții

În baza activităților de detectare, identificare și caracterizare a materialelor radioactive (nucleare) a fost completată Biblioteca națională de expertiză nucleară, în care se stochează și se sistematizează informația comprehensivă referitor la toate sursele (materialele) radioactive depistate aflate în afara controlului reglementat conform prevederilor Legii nr. 132/2012.

The screenshot displays a web-based interface for the National Nuclear Expertise Library. The main record is for 'Th-232 Azotat' (Id: 13394, Class: Particle, Atom, Molecule). It includes a description in Romanian: 'În data de 07 iunie 2022, în procesul de căutare, depistare și identificare a materialelor radioactive în afara controlului reglementat, la Universitatea de Stat din Moldova a fost depistat un vas cu o substanță albă cristalină. Toriu azotat penta-hidrat.' The interface also shows a list of related documents, including a PDF file 'r01_3808.pdf' and an image 'r01_3809.png'. The interface is in Romanian and includes a search bar at the bottom.

Fig. 11. Aspectul unui fișier al Bibliotecii Naționale de Expertiză Nucleară

În contextul asigurării inventarierii SRI, au fost recepționate și verificate "fișele A, G, S, N și DR" conform prevederilor HG nr. 1017 din 2008 cu privire la gestionarea Registrului Național de evidență a surselor de radiații ionizante și a personalilor fizice și juridice autorizate pentru sursele de radiații ionizante (deschise, închise, generatoare, utilaje asociate, materiale nucleare) completate de către agenții economici. Au fost atribuite numere de inventar cu informarea Secției Control și Supraveghere de Stat.

Fișele recepționate de la agenții economici au fost verificate, scanate și introduse în Registru. Au fost atribuite numere de înregistrare ale ANRANR pentru SRI, MN și DR în baza fișelor de înregistrare completate și transmise de către persoane fizice și juridice autorizate.

În scopul facilitării efectuării controalelor, la solicitarea Secției Control și Supraveghere de Stat, au fost pregătite rapoarte din Registru privind deținerea, statutul, amplasarea și altă informație despre sursele de radiații ionizante de la agenții economici.

Pe parcursul perioadei de raportare suplimentar au fost efectuate lucrări de actualizare, amplasare a informației pe pagina oficială a ANRANR www.anranr.gov.md

Obiectivul nr. 4. ASIGURAREA ȘI MONITORIZAREA CONDIȚIILOR DE ÎNDEPLINIRE A GARANȚIILOR NUCLEARE, A MANAGEMENTULUI ÎN CONDIȚII DE SIGURANȚĂ A DEȘEURILOR RADIOACTIVE, A ANGAJAMENTELOR INTERNAȚIONALE

A fost asigurată implementarea garanțiilor nucleare în corespundere cu cerințele Protocolului privind Cantitățile Mici de Material Nuclear (SQP) și a Protocolului Adițional la Acordul de Garanții Nucleare dintre Republica Moldova și Agenția Internațională pentru Energia Atomică (AIEA) (ratificat de Parlament prin Legea nr. 41/2006) în raport cu Tratatul privind neproliferarea armelor nucleare, prin elaborarea și prezentarea a 5 rapoarte privind deținerea de cantități mici de material nuclear (1 raport anual și 4 Trimestriale).

Întru executarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova prin Legea nr.111/2009 de ratificare a Convenției comune asupra gospodăririi în siguranță a combustibilului uzat și asupra gospodăririi în siguranță a deșeurilor radioactive (Convenția comună), a fost elaborat și transmis la AIEA, precum și susținut în plen al Patrulea Raport național privind implementarea Convenției comune în care au fost descrise progresele și provocările întâmpinate în realizarea convenției menționate. În cadrul plenului au fost trecute în revistă și activitățile ce reies din *Strategia națională privind managementul deșeurilor radioactive pentru anii 2017–2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia*, aprobată prin Legea nr. 68/2017.

În scopul implementării prevederilor Convenției privind securitatea nucleară, și în special de stabilire și menținere a unui cadru legislativ și de reglementare, care să guverneze securitatea instalațiilor nucleare și radiologice, de către ANRANR, a fost inițiat și promovat prin intermediul Ministerului Mediului la Guvern și Parlament proiectul legii cu privire la cerințele de bază în securitatea radiologică care a fost aprobat prin Legea organică nr. 289/2022 (publicat la data de 26.11.2022 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 383, art. 719). Ședința ordinară pe marginea realizării prevederilor și măsurile întreprinse în scopul îndeplinirii obligațiilor ce reies din Convenția menționată, va avea loc în martie a.c., unde urmează a fi prezentat al 6-lea Raport Național (care a fost elaborat și transmis în luna august 2022).

În scopul sporirii eficienței și amendării prevederilor Convenției privind protecția fizică a materialelor nucleare și a Amendamentului la aceasta, o echipă din cadrul ANRANR și reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, au participat la ședința extraordinară din cadrul AIEA din perioada 24 martie-01 aprilie,

unde a fost depusă declarația Delegației Republicii Moldova conex atacurilor Federației Ruse asupra obiectivelor nucleare din Ucraina.

Întru sporirea capacităților de reacție rapidă în condițiile unor amenințări de securitate, atacuri cibernetice, război electronic, hibrid, amenințări chimice, biologice, radiologice, colaboratori ai ANRANR au participat la următoarele evenimente organizate atât în țară, cât și peste hotare:

- În cadrul Grupului de Lucru cu autoritățile relevante, privind elaborarea conceptului Regulamentului privind Planul Național de Răspuns în Caz de Accident Nuclear sau Radiologic major, or. Chișinău, 4-13 octombrie. Conceptul Regulamentului dat, urmează să fie avizat și promovat de către Inspectoratul General al Situațiilor de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne;

- Cursul de instruire „Introducere în metodele fundamentale de testare nedistructivă pentru profesioniștii în garanții nucleare”, organizat de către Departamentul de Stat SUA în colaborare cu Laboratorul Național Los Alamos, în cadrul Programului de Angajament al Garanțiilor Nucleare Internaționale, în or. Los Alamos, SUA, 29 august – 2 septembrie 2022;

- Cea de a 25-a reuniune a Grupului Internațional de Lucru în domeniul Criminalisticii Nucleare, organizat de către Departamentul de Stat al SUA în colaborare cu Laboratorul Național Lawrence Livermore, în or. Pleasanton, California, SUA, 20-24 iunie 2022;

- Grupul de Lucru Geiger pentru regiunea Mării Negre, Caucaz și Asia Centrală privind schimbul de informații la nivel național, legate de incidente radiologice și nucleare, în or. Batumi, Georgia, 7-10 iunie 2022;

- Atelierul de lucru privind „Caracterizarea *in situ* a ariilor contaminate, cu aplicații practice în teren”, organizat de Agenția Internațională pentru Energia Atomică (AIEA), în or. Pecs, Ungaria, 12-13 septembrie 2022;

- Exercițiul practic în combaterea traficului ilicit al materialelor radioactive, Baku, Azerbaidjan organizat de Centrul Științifico-Tehnologic din Ucraina (STCU), Departamentul Energie al SUA și Comisia Europeană, 5-9 decembrie 2022;

- Cursul național de instruire a formatorilor privind securitatea în transportul materialelor radioactive și nucleare, or. Viena, Austria, 12-16 decembrie 2022.

În cadrul cooperării în domeniul atenuării riscurilor și a amenințărilor CBRN, s-a participat la:

- Reuniunea finală în cadrul Proiectului 67 „Consolidarea capacităților de gestionare a deșeurilor radioactive”, organizat sub egida inițiativei centrelor de excelență pentru reducerea riscurilor CBRN, în or. Tirana, Albania, 6-9 septembrie 2022;

- Evenimentul de lansare a inițiativei de Cooperare Regională pentru Securitatea Nucleară, organizat de Centrul de Cooperare pentru Securitate – RACVIAC, în or. Zagreb, Croația, 19-22 septembrie 2022.

Suplimentar la aceasta, colaboratorii ANRANR au participat la circa 15 întruniri în regim on-line, cu prezentarea rapoartelor și prezentărilor la tematica securității nucleare și radiologice.

În contextul îmbunătățirii capacităților de management al resurselor umane în perioada 28 noiembrie – 02 decembrie 2022, AIEA în cooperare cu ANRANR, a organizat și desfășurat la Chișinău, Atelierul Regional de Lucru, cu tematica „Managementul resurselor umane din domeniul securității nucleare și radiologice” în

cadrul cărei au participat reprezentanți din diferite state, inclusiv și Republica Moldova, din cadru autorităților de reglementare și operatori autorizați.

Cooperare internațională

În calitate de Ofițer/Asistent Național de Legătură cu AIEA:

În anul 2022, au fost înaintate și promovate pe linia Departamentului Cooperare Tehnică al AIEA - 4 concepte de Proiecte Naționale, pentru ciclul programului 2024-2025:

1. Îmbunătățirea capacităților naționale în pregătirea și răspunsul pentru situații de urgență în Republica Moldova;
2. Elaborarea Nivelelor Naționale de Referință în Securitatea Radiologică;
3. Întărirea capacității serviciului național de calibrare pentru măsurarea radiațiilor;
4. Modernizarea serviciului de radioterapie și dezvoltarea serviciilor de diagnostic și tratament în medicina nucleară în cadrul Institutului Național de Oncologie.
5. Diseminate părților naționale interesate informațiile parvenite de la AIEA privind organizarea unor evenimente, cu evaluarea și înaintarea candidaturilor selectate pentru participare.

Concluzia finală privind rezultatele de activitate pentru a. 2022

Planul de activitate al ANRANR pentru anul 2022 conține 31 acțiuni/subacțiuni planificate în cadrul a 4 obiective operaționale.

În rezultatul evaluării nivelului de implementare în anul 2022 a acestora, s-a constatat următoarele:

- 30 de subacțiuni au fost realizate integral;
- 1 subacțiune (revederea prevederilor H.G. nr. 1268/2017 privind securitatea fizică în activitățile nucleare și radiologice) a fost realizată parțial (prin stabilirea articolelor ce necesită a fi modificate) la un nivel de 70% și va fi continuată în perspectivă.

Astfel, nivelul de realizare a Planului de acțiuni al ANRANR pentru anul 2022 este evaluat la cota de 95 %.